

БИОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

К О Н С П Е К Т

за Държавен теоретичен изпит за специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ – редовно и задочно обучение

2023/2024

1. Предмет и методологически основи на теорията на физическото възпитание като научна дисциплина. Връзка с други научни дисциплини и формиране на знанията ѝ. Основни понятия.
2. Възникване и развитие на физическата култура и формирането ѝ като специфична система в съвременното общество (като иманентна част от общата култура).
3. Средства на физическото възпитание. Класификация и обща характеристика. Съдържание, форма и техника на физическите упражнения. Характеристика на движението.
4. Допълнителни средства и видове двигателна дейност по физическо възпитание – характеристика и сравнителен анализ.
5. Методи на физическото възпитание. Класификация и характеристика на отделните групи методи.
6. Учебният процес по физическо възпитание. Цел, задачи и съдържание на учебния процес. Основни закономерности при формиране на двигателния навик.
7. Структура на учебния процес – етапи на обучение. Методически особености на обучението през отделните етапи.
8. Принципи на обучението по физическото възпитание. Общи принципи: принцип на нагледност, принцип на съзнателност на рефлексивност и активност, принцип на достъпност и допустимост, принцип на индивидуално-личностен диференциран подход, принцип на трайно овладяване на знанията, принцип на системност и последователност в обучението. Специфични принципи: принцип на тренировъчен дразнител, принцип на цикличност на тренировъчния процес, принцип на непрекъснатост на тренировъчния процес, принцип на съотношение между обща и специална подготовка, принцип на оптимално съотношение между натоварване и почивка, принцип на максимални спортни постижения, принцип на периодична регенерация, принцип на нарастващо натоварване.
9. Урокът – основна организационна форма на обучението. Същност, структура и съдържание на урока по физическо възпитание.
10. Физическото възпитание през отделните етапи на СОУ. Задачи, учебно съдържание и специфични методически особености на обучението.
11. Условия и фактори за повишаване на ефективността на урока по физическо възпитание.
12. Педагогическо наблюдение и анализ на урока по физическо възпитание. Критерии за оценка на урока.
13. Физическото натоварване и плътността като критерии за обективна оценка на урока. Методика за регистриране, анализ на резултатите и регулиране.

14. Самостоятелна работа по физическо възпитание.
15. Планиране и отчитане на дейността по физическо възпитание в училището. Документи. Критерии за оценка на крайните резултати от обучението по физическо възпитание.
16. Организационна структура на обрзаователната система в Република България. Насоки на учебно-възпитателната работа по физическо възпитание във връзка с образователната реформа.
17. Морфологични, физиологични и психологически характеристики на ученическата възраст. Ендогенни и екзогенни фактори. Физическото развитие като биосоциален процес.
18. Същност на възпитанието. Нравствено, естетическо и волево възпитание.
19. Личност и личностна активност на ученика в учебния процес по физическо възпитание. Роля на вниманието. Актуализиране на интересите, мотивите и установките.
20. Спортна хигиена в училищната възраст: хигиенни изисквания към физкултурните салони, откритите площадки, басейните и екипировката. Хранене и спорт в училищна възраст. Хигиенен режим.
21. Спортен травматизъм. Видове травми. Микротравматизъм. Характеристика на спортния травматизъм – причини и профилактика. Спортна неработоспособност. Принципи на първа помощ при спортни травми.
22. Работоспособност и умора. Възстановяване. Средства за стимулиране на спортната работоспособност и за ускоряване на възстановителния процес. Допинг и допингов контрол.
23. Двигателни качества – обща характеристика, комплексност и сензитивност при проявлението им. Взаимовръзка между отделните качества и между тях и двигателните навици.
24. Бързината като двигателно качество на човека. Определение, морфофизиологични и биохимични предпоставки и значение. Възрастова характеристика. Средства и методи за развиване.
25. Мускулната сила като двигателно качество на човека. Определение, морфофизиологични и биохимични предпоставки и значение. Възрастова характеристика. Средства и методи за развиване.
26. Издръжливостта като двигателно качество на човека. Определение, морфофизиологични и биохимични предпоставки и значение. Възрастова характеристика. Средства и методи за развиване.
27. Гъвкавостта и ловкостта като двигателни качества на човека. Определение, морфофизиологични и биохимични предпоставки и значение. Възрастова характеристика. Средства и методи за развиване.
28. Спортната тренировка като педагогически процес. Същност, особености и закономерности на съвременния тренировъчен процес. Научни основи на приспособителния процес.
29. Подбор и спортна ориентация. Критерии за спортната пригодност и възможности за прогнозиране. Организация и методика на подбора.
30. Многогодишна спортна подготовка – цел, задачи, особености. Структура на многогодишната спортна подготовка. Етапи, задачи и съдържание.
31. Специфични средства, методи и форми на тренировъчния процес – характеристика.
32. Съдържание на спортната подготовка. Характерни особености на видовете подготовка.
33. Методи и научни изследвания по проблемите на физическото възпитание и спорта. Класификация. Основни понятия по теорията на тестовете и приложната статистика.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бачев, В. Основи на научните изследвания в спорта: учебник за студентите от НСА. София: БПС, 2017.
2. Дамянов, К., Помощникът на учителя в приобщаващото образование, © „Фабрика за книги“, импринт на „БГкнига“, 2019
3. Желязков, Цв., Д. Дашева. Основни на спортната тренировка. Болид-Инс, 2017.
4. ЗАКОН за предучилищното и училищното образование (обн. ДВ. бр.79 от 13.10.2015 г.... изм. и доп. ДВ. бр.82 от 18.09.2020 г.) (публ. 18.09.2020 г.)
5. Маргаритов В., Спортната тренировка, УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2017г.
6. Маргаритова, В., Статистически методи в научните изследвания, УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2020 г.
7. Наредба № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка (обн. - ДВ, бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 08.12.2015 г.)
8. Наредба № 15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, ДВ, бр. 61/2.08.2019 г.
9. Национална стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта в Република България (2010-2020)
10. Рачев Кр., Оптимизиране подготовката на младите спортисти, Нови издания, София, 1999Теория и методика на физическото възпитание (учебник за студенти от ПУ „Паисий Хилендарски“), под редакцията на Кр. Рачев и В. Маргаритов, УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2014.
11. Учебни програми по физическо възпитание и спорт за I - XII клас
12. Учебници за студенти от НСА „Васил Левски“ по психология, педагогика, физиология и спортна медицина.
13. Учебници за студенти от НСА „Васил Левски“ по лека атлетика, гимнастика, плуване и спортни игри (баскетбол, волейбол, футбол, хандбал).